

USPEŠEN PRENOS NOVIH TEHNOLOGIJ
IN ZNANJA NA KMETIJSKEM INŠTITUTU
SLOVENIJE

Priročnik Pisarne za prenos tehnologij in znanja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

USPEŠEN PRENOS NOVIH TEHNOLOGIJ
IN ZNANJA NA KMETIJSKEM INŠTITUTU
SLOVENIJE

Priročnik Pisarne za prenos tehnologij in znanja

Ljubljana, september 2019

KAZALO

1 UVOD	4
2 PISARNA ZA PRENOS TEHNOLOGIJ IN ZNANJA	4
3 INTELEKTUALNA LASTNINA	4
3.1 VRSTE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE	5
3.1.1 PATENT	6
3.1.2 MODEL	8
3.1.3 ZNAMKA	8
3.1.4 ŽLAHTNITELJSKA PRAVICA	9
3.1.5 AVTORSKA PRAVICA	9
3.1.6 POSLOVNA SKRIVNOST	10
3.2 KAKO VAM PISARNA ZA PRENOS TEHNOLOGIJ IN ZNANJ NA KIS LAHKO POMAGA?	11
4 PROCES PRENOSA TEHNOLOGIJ	12
4.1 PRAVNO ZAVAROVANJE IZUMA – PATENTA	13
4.2 PRAVNO ZAVAROVANJE ŽLAHTNITELJSKE PRAVICE	15
4.2.1. POSTOPEK RAZVOJA IN ZAŠČITE NOVE RASTLINSKE SORTE	15
4.2.2 PRIMER POSTOPKA ŽLAHTNJENJA KROMPIRJA NA KIS	17
5 KOMERCIALIZACIJA OZIROMA GOSPODARSKO IZKORIŠČANJE IN TRŽENJE ZNANJA	21
5.1 KOMERCIALIZACIJA OZ. GOSPODARSKO IZKORIŠČANJE ZNANJA	21
5.1.1 KAKO NASTANE INOVACIJA?	21
5.1.2 NAGRADA ZA SLUŽBENI IZUM	23
6 BAZE PODATKOV in DODATNE INFORMACIJE	25
7 ZAKLJUČEK	26

Pisarna za prenos tehnologij in znanja na Kmetijskem inštitutu Slovenije (v nadaljevanju: KIS) je organizirana kot samostojna enota (oddelek) znotraj KIS. Nudi podporo pri izvajanju aktivnosti za prepoznavanje in razvoj inovativnega potenciala ter optimizacijo postopkov zaščite intelektualne lastnine, vključno s trženjem obstoječih in novonastalih znanj, tehnologij, storitev in produktov.

Cilj delovanja oddelka je dvigniti inovacijsko sposobnost inštituta, povečati obseg razvitih tehnologij in znanja ter njihov prenos v gospodarstvo in do končnih uporabnikov.

Nekaj najpomembnejših nalog Pisarne za prenos tehnologij in znanja:

- izobraževanje in ozaveščanje zaposlenih na KIS o pomenu intelektualne lastnine;
- izvajanje promocije in trženje pravic industrijske lastnine;
- vodenje portfelja pravic intelektualne lastnine na KIS;
- vodenje pogajanj in pripravljane pogodb za trženje pravic intelektualne lastnine;
- pripravljane različnih pogodb, povezanih z gospodarskim izkoriščanjem znanja.

KONTAKT

Pisarna za prenos tehnologij in znanja

Nina Tomić, univ. dipl. prav.

Vodja Pisarne za prenos tehnologij in znanja

T (0)1 280 51 55

1 UVOD

Priročnik vsebuje predstavitev pravic intelektualne lastnine, osnovne informacije o procesu prenosa znanja in tehnologij ter o gospodarskem izkoriščanju intelektualne lastnine. Namen priročnika je predvsem informirati zaposlene na KIS o intelektualni lastnini in ozaveščati o pomenu pravic intelektualne lastnine.

S tem priročnikom se posreduje tudi dodatne informacije o vlogi ter delu Pisarne za prenos tehnologij in znanja, predvsem, na kakšen način lahko pisarna s svojim delom prispeva/pripomore k večanju zavesti o pomenu intelektualne lastnine znotraj KIS.

2 PISARNA ZA PRENOS TEHNOLOGIJ IN ZNANJA

Pisarna za prenos tehnologij in znanja (v nadaljevanju: pisarna) nudi strokovno pomoč vsem, ki razvijajo znanje in ideje na KIS. Njene temeljne naloge, ki potekajo v tesnem sodelovanju z oddelki inštituta, so:

- pomoč pri vzpostavljanju kontaktov med raziskovalci in potencialnimi uporabniki storitev;
- sodelovanje pri iskanju dodatnih virov za razvoj tehnologij ter ocenjevanje tržnega potenciala raziskav;
- pomoč pri razvoju poslovnih strategij, sodelovanje pri pripravi tržnih analiz in ustanavljanju odcepljenih podjetij;
- podpora pri patentni zaščiti in varstvu novih sort rastlin;
- priprava patentne dokumentacije in sodelovanje z zastopniki (patentnimi pisarnami) pri patentnih prijavih;
- trženje tehnologij, licenciranje;
- sodelovanje pri pogajanjih in sklepanju pogodb s področja prenosa ter prodaje tehnologij, s poudarkom na varovanju pravic intelektualne lastnine ter
- promocija znanja, organizacija izobraževanj in usposabljanj.

Pisarna spodbuja inovativnost in kakovost znanstvenoraziskovalnega dela, v skladu z zakonodajo in notranjimi pravili, vezanimi na intelektualno lastnino.

3 INTELEKTUALNA LASTNINA

Intelektualna lastnina se nanaša na vrsto lastnine, ki je nastala s pomočjo človeškega znanja oziroma intelekta. Prisotna je na mnogih področjih (znanost, gospodarstvo, umetnost), zato jo delimo na **avtorske pravice** in **industrijsko lastnino**, med katero sodijo patenti, modeli, znamke, geografske označbe in dodatni varstveni certifikati. Področje avtorskega prava je urejeno v Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP), področje industrijske lastnine pa ureja Zakon o industrijski lastnini (ZIL).

Osnovne značilnosti pravic intelektualne lastnine:

- **izključnost** – imetnik je edini upravičenec, ki jo lahko izkorišča;
- **gospodarska dejavnost** – varstvo pravice se nanaša izključno na gospodarsko dejavnost (uporaba v zasebne namene ni prepovedana);
- **negativna narava** – imetnik lahko prepreči izkoriščanje pravice tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja za izkoriščanje;
- **teritorialnost** – pravica/-e je/so veljavna/-e le v državi, v kateri se zahteva zaščito te pravice in je ta pravica tudi registrirana;
- **časovna omejenost** – varstvo je pravno omejeno za določeno časovno obdobje (razen geografske označbe in znamke – ki so lahko časovno neomejene, če se podaljšuje v skladu z zakonom).

3.1 VRSTE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

Pravica intelektualne lastnine	Predmet varstva – kaj varuje?	Čas trajanja
Patent	Izum, ki izvira s slehernega področja tehnike, je nov, na inventivni ravni in industrijsko uporabljiv.	20 let od datuma vložitve prijave, če njegov imetnik plačuje pristojbine za vzdrževanje.
Patent s skrajšanim trajanjem	S tem patentom ni mogoče zavarovati postopkov in novih rastlinskih sort ali živalskih pasem.	10 let od datuma vložitve prijave, če njegov imetnik plačuje pristojbine za vzdrževanje.
Model	Zunanji videz izdelka.	Največ 25 let od datuma vložitve prijave; podaljšuje se za vsako petletno obdobje , s plačevanjem pristojbine.
Znamka	Znak ali kombinacija znakov.	10 let od datuma vložitve prijave, lahko pa jo poljubno mnogokrat podaljšamo za nova desetletna obdobja.
Geografske označbe	Kmetijski pridelek oziroma živilo, ki izvira z določenega geografskega območja in ima posebne lastnosti, ki izvirajo iz tega območja.	Trajanje registrirane geografske označbe je neomejeno .
Novе sorte rastlin – žlahtniteljska pravica	Sorte rastlinskih rodov in vrst.	20 let od datuma pridobitve pravice;
		25 let od datuma pridobitve pravice za hmelj, vinsko trto in drevesne vrste.
Topografije polprevodniških vezij	Topografija polprevodniških vezij.	Do konca koledarskega leta, v katerem je preteklo 10 let od datuma začetka veljavnosti.
Avtorska pravica in avtorski sorodne pravice	Individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so izražene na kakršen koli način.	Od nastanka dela in še 70 let po avtorjevi smrti .

3.1.1 PATENT

Patent je izključna pravica fizične ali pravne osebe za **izum**, ki je patentabilen; to pomeni, da je **nov, na inventivni ravni in je industrijsko uporabljiv**. Namen patentiranja izuma je, da imetnik patenta prepreči izkoriščanje pravice tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja za izkoriščanje, in hkrati tudi zaščiti svoj izum pred kopiranjem s strani tretjih oseb.

Pred samim patentiranjem izuma je treba vedno oceniti, katera država (ali več držav) bi bila **zanimiva za trženje izuma**, torej ima **tržni potencial**. Na podlagi ocene tržnega potenciala se izumitelj tudi odloči, v kateri/-h državi/-ah bo zahteval patentno varstvo.

Posebno pozornost je treba nameniti pisanju patentne prijave, saj se v tej ne sme razkriti bistva izuma (*know-how*), ker se s tem po objavi patenta lahko odkrije ključno inovacijo. Tretje osebe lahko to inovacijo zaobidejo in s tem prilagodijo rešitev. Zato je priporočljivo, da raziskovalci pri patentiranju sodelujejo s patentnimi zastopniki, ki se spoznajo na področje.

a) Novost

Izum je nov, če gre za rešitev tehničnega problema, ki je objektivno, v svetovnem merilu, nova rešitev – torej **takšna rešitev še ni bila obsežena s stanjem tehnike**. Mora biti izvirna in prvič objavljena šele v patenti prijavi. Tehnična rešitev mora presežati že znane (podobne) rešitve in se ne sme naslanjati nanje.

V primeru patentnih sporov so zapisi, ki jih opravi raziskovalec med raziskovalno-razvojnimi deli, izjemno pomembni in so dokaz tako o razvoju izuma, kot tudi o imetništvu pravic nad izumom.

Zapisujte si celoten potek raziskovalnega dela in vodite tudi laboratorijske dnevnik.

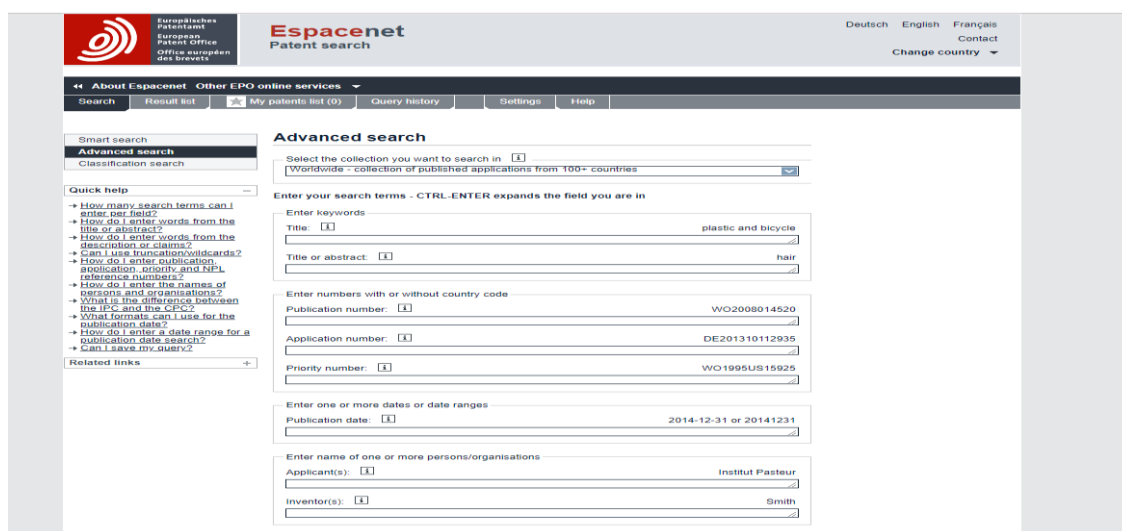
Primeri javnih objav:

- publikacije in različne objave v medijih (spletne strani, socialna omrežja);
- znanstveni članki, strokovni članki, knjige, revije, posterji (objavljeni v papirni, elektronski ali kateri koli drugi obliki);
- računalniške predstavitve (PPT) na konferencah, simpozijih, seminarjih;
- objave v doktorskih disertacijah;
- različne predstavitve izdelkov v filmih, videih in drugem podobnem vizualnem gradivu, če se lahko na podlagi teh predstavitev razbere tehnične značilnosti izdelka po našem izumu in/ali način njegovega delovanja.

Izum ni nov, če je postal dostopen javnosti z objavo, razstavitvijo, prikazovanjem ali uporabo na način, ki omogoča strokovnjakom, da ga lahko uporabijo, oziroma če se ne razlikuje od vsebine predhodno vložene patentne prijave. Če pride do objave izuma/ideje pred vložitvijo patentne prijave, se šteje, da ta izum/inovacija ni nova, zato je ne bo mogoče uspešno patentno zaščititi.

Izjemno pomembno je, da pri razkrivanju izuma tretjim stranem, ki so izvedene pred vložitvijo patentne prijave za ta izum, podpišemo **pogodbo o nerazkrivanju podatkov (NDA)**. Patentni zastopniki oziroma odvetniki pa so že zakonsko zavezani varovati poslovne skrivnosti.

Raziskovalna dejavnost je v današnjem svetu tako zelo razvita, da ni veliko prostora za nove velike tehnične rešitve. Zato je ugotavljanje novosti zelo težko in zahteva veliko strokovnega, tehničnega znanja. Dober vir informacij o stanju tehnike (vse, kar je v kakršni koli obliki dostopno javnosti) je baza objavljenih patentnih prijav in podeljenih patentov Evropskega patentnega urada na povezavi: <http://worldwide.espacenet.com/> (v nadaljevanju prikaz iskalnika po *espacenet*). Ta stran vam bo v pomoč tudi pri izpolnjevanju točke 6, tj. **Obvestilo o izumu: Opis izuma in razkritja – poslovna skrivnost** (glej spodaj).

Slika 1: Spletni iskalnik Espacenet, vir: <https://worldwide.espacenet.com/>

Novost izuma ugotavljajo patentni uradi sami, zaradi zahtevnosti naloge in posledično visokih stroškov pa so se v svetu izoblikovali različni sistemi preizkusa novosti izuma (*sistem popolnega preizkusa* – urad preveri, ali je izum nov, preverjanje novosti pa traja nekaj let, zato je izum sicer v pravnem prometu kot pričakovan patent, popolno patentno varstvo pa dočaka šele z odločbo urada; *sistem prijave* –

EPO (European Patent Office) ima vzpostavljen sistem popolnega preizkusa novosti izuma. Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino nima vzpostavljenega popolnega sistema preizkusa novosti izuma.

patentno varstvo pridobi že s samo prijavo *in sistem pogojnega preizkusa* – patent se podeli na podlagi prijave in formalnega preizkusa obstoja pogojev. Patent je podeljen pogojno: popoln preizkus mora biti opravljen po določenem časovnem obdobju: npr. konec 9. leta po trenutku vložitve prijave v Sloveniji).

b) Inventivna raven na področju tehnike

Izum mora biti s **področja tehnike** (tehnična rešitev) in mora biti dosežen na ravni **izumiteljstva** ter ne sme izhajati iz **že znanega stanja** tehnike. Pogoj je, da stvaritev predstavlja določen napredek tehnike.

c) Industrijsko uporabljiv

Izum mora biti **industrijsko uporabljiv, tehnično izvedljiv in tak, da ga je mogoče izdelati v več primerkih**. Izum se lahko industrijsko uporabi, če se njegov predmet lahko proizvede ali izkorišča v kateri koli tržni dejavnosti.

Spodaj navedeno se neposredno ne šteje za izume, zato tega ni možno patentirati:

- odkritja, znanstvene teorije, matematične metode in druga pravila,
- načrti, metode in postopki za duhovno aktivnost.

Patent ne sme biti podeljen za:

- izum, katerega uporaba je v nasprotju z **javnim redom ali moralo**;
- izum **kirurškega** ali **diagnostičnega postopka** ali **postopka zdravljenja**, ki se uporablja neposredno na živem človeškem ali živalskem telesu, razen izuma, ki se nanaša na izdelke, predvsem na snovi in zmesi, ki se uporabljajo pri takšnem postopku.

3.1.1.2. Izumi v delovnem razmerju

Zakon o izumih iz delovnega razmerja (ZPILDR) ureja pravice in obveznosti delodajalcev ter delavcev, ki izhajajo iz izumov, ustvarjenih v delovnem razmerju. Pravice in obveznosti KIS kot delodajalca ter zaposlenih na KIS, ki izhajajo iz pravic industrijske lastnine (izumi, varstvo novih rastlinskih sort), ustvarjenih v delovnem razmerju, podrobneje ureja Pravilnik o službenih izumih iz leta 2015 (ta pravilnik ne ureja pravic z naslova avtorskih pravic).¹

3.1.2 MODEL

Model je pravica industrijske lastnine, s katero se **zavaruje videz izdelka**, ki je nov in ima individualno naravo. Obseg varstva modela se nanaša izključno na zunanji videz izdelka in ne na funkcijo ali tehnične značilnosti izdelka, zato model ne predstavlja dosežka tehnike, ampak **gre za oblikovalsko-estetski dosežek**.

Varstvo z modelom se lahko pridobi tako za 3D-izdelke, ki imajo dolžino, širino, višino (npr. oblika stola), kot tudi za dvodimenzionalne izdelke (npr. vzorci na tapetah).

3.1.3 ZNAMKA

Znamko definiramo kot pravno zavarovan znak, ki je v gospodarskem prometu namenjen razlikovanju **blaga in storitev** iste ali podobne vrste, različnih proizvajalcev, trgovcev ali ponudnikov storitev.

Glavni cilj znamke je omogočiti potrošnikom **identifikacijo proizvoda (blaga ali storitve)**, določenega podjetja, da bi ga lahko ločili od drugih enakih ali podobnih proizvodov konkurenčnih podjetij.

¹ Pravilnik je dostopen na povezavi:

https://www.kis.si/f/docs/Intranet_domov/Pravilnik_o_izumih_final_podpisan_veljavnost_s_10_07_2015.pdfhttps://www.kis.si/f/docs/Intranet_domov/Pravilnik_o_izumih_final_podpisan_veljavnost_s_10_07_2015.pdf

Lastništvo (imetništvo) ugledne znamke zagotavlja podjetju konkurenčno prednost, saj bodo potrošniki za ugledne in cenjene znamke pripravljeni plačati več za produkt določene znamke.

3.1.4 ŽLAHTNITELJSKA PRAVICA

Postopek za zavarovanje nove sorte in pridobitev žlahtniteljske pravice je določen z Zakonom o varstvu novih sort rastlin (ZVNRS), ki ga vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zavaruje se lahko sorte **vseh vrst rastlin**. Pri zavarovanju novih vrst rastlin se uporablja postopek preizkušanja, ali je nova sorta razločljiva, izenačena in nespremenljiva (t. i. RIN). Sorta je nova, kadar je semenski material v prometu v Sloveniji ali drugi državi EU največ 1 leto ali 4 leta v tretjih državah (6 let pri lesnatih rastlinah) pred vložitvijo prijave za varstvo. Sorta se mora vsaj v eni od lastnosti jasno **razlikovati** od drugih, splošno znanih sort iste vrste. Lastnosti sorte morajo biti **izenačene** in se z razmnoževanjem **ne smejo spreminjati**. Ime sorte mora omogočiti razločevanje sorte od katere koli druge znane sorte iste vrste.

Za vsako sorto, ki izpolnjuje pogoje vsebinske ustreznosti, se na podlagi rezultatov preizkušanja sorte na polju in v laboratoriju opravi strokovno presojo z namenom, da se:

- preveri, ali sorta **sodi v sistematsko enoto**, to je rastlinski rod ali vrsto, ki je navedena v prijavi;
- ugotovi, ali je sorta **različna, izenačena in nespremenljiva (RIN)**;
- **pripravi uradni opis sorte**, če sorta izpolnjuje pogoje iz zgornjih dveh alinej.

Varstvo nove sorte je po svoji vsebini, v smislu varstva avtorskih pravic na področju žlahtnjenja rastlin, **podobno varstvu patentov**.

3.1.4.2. Žlahtniteljska pravica v delovnem razmerju

V primeru, da je žlahtnitelj zaposlen pri pravni osebi in so medsebojne pravice ter obveznosti urejene s pogodbo, se upravičenost do pridobitve ugotavlja v skladu s to pogodbo. V primeru, da takšna pogodba ni sklenjena, se uporabljajo določbe Zakona o izumih iz delovnega razmerja, ki se nanašajo na patente (glej točko 3.1.1.2).

3.1.5 AVTORSKA PRAVICA

Avtorsko delo mora v skladu z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) izpolnjevati pet temeljnih predpostavk, in sicer mora biti **individualna, intelektualna stvaritev** s področja **književnosti, znanosti in umetnosti**, ki je **izražena** na kakršen koli način.

Avtorska pravica pripada avtorju na podlagi same stvaritve dela in za varstvo te ni potrebna nobena formalnost, kot npr. registracija. Avtorska pravica je sestavljena iz **moralnih, materialnih in drugih pravic avtorja**.

Moralne avtorske pravice varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela. **Avtor jih ne more prenesti in se jim ne more odpovedati** (npr. avtor odloča, ali bo objavil delo, avtor mora biti naveden ob vsakokratni objavi dela idr.).

Materialne pravice varujejo **premoženjske interese** avtorja s tem, da avtor izključno **dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela** in določa pogoje, pod katerimi dovoljuje uporabo svojega dela – npr. tretja oseba lahko trži njegovo avtorsko delo.

Druge pravice avtorja pa varujejo interese avtorja, ki niso tipično duhovne ali ekonomske narave. Te pravice niso izključne in avtorju zagotavljajo nekatere druge možnosti (npr. pravica do nadomestila za zasebno reproduciranje avtorskih del, pravica do nadomestila za javno posojanje).

Imetnik lahko vpiše avtorsko pravico in shrani izvirnik oziroma primerek svojega dela v Register varovanih avtorskih del², ki ga vodi Avtorska agencija za Slovenijo, poudariti pa je treba, da tak vpis nima nobenega vpliva na nastanek in varstvo pravic.

3.1.5.1 Avtorska pravica v delovnem razmerju

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah določa, da se v primeru, ko je avtorsko delo ustvarjeno s strani delavca pri **izpolnjevanju njegovih obveznosti ali po navodilih delodajalca** (avtorsko delo iz delovnega razmerja), šteje, da so **materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja** na tem delu izključno prenesene na delodajalca za 10 let od dokončanja del. Delavec in delodajalec lahko skleneta pogodbo, v kateri se drugače določi prenos materialnih in drugih pravic avtorja. **Avtor nikoli ne prenese na delodajalca moralnih avtorskih pravic.**

Če ni posebne pogodbe, v kateri se drugače določi prenos materialnih in drugih pravic avtorja, se uporablja navedeni zakon in po preteku 10-letnega roka pripadejo materialne ter druge avtorske pravice delavcu. Delodajalec lahko zahteva ponovni prenos pravic (s pisno pogodbo), proti primernemu plačilu.

Prej navedeni zakon ureja tudi področje računalniških programov in določa, da kadar delavec ustvari računalniški program pri izpolnjevanju **svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca** ali ga ustvari **avtor po avtorski pogodbi o naročilu**, se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem programu izključno in neomejeno prenesene na delodajalca ali naročnika, če ni s pogodbo določeno drugače.

3.1.6 POSLOVNA SKRIVNOST

Kot posebno obliko intelektualne lastnine štejemo tudi poslovno skrivnost, ki zajema v skladu z Zakonom o poslovni skrivnosti (ZPosS) **nerazkrito strokovno znanje, izkušnje in poslovne informacije (know-how)**. Te morajo izpolnjevati določene zahteve, da se jih lahko šteje za poslovno skrivnost, in sicer:

² Dodatne informacije o Registru varovanih avtorskih del lahko pridobite na povezavi: <https://aas.si/register-avtorskih-del/>

- je skrivnost, ki ni **splošno znana ali lahko dosegljiva osebam** v krogih, ki se navadno ukvarjajo s to vrsto informacij;
- **ima tržno vrednost**;
- imetnik poslovne skrivnosti je v danih okoliščinah razumno **ukrepal**, da jo je ohranil kot skrivnost. To pomeni, da mora imetnik poslovne skrivnosti informacijo določiti kot poslovno skrivnost v pisni obliki in o tem seznaniti vse osebe, ki prihajajo v stik s to informacijo ali se seznanijo z njo, zlasti družbenike, delavce, člane organov družbe in druge osebe.

Navedeno je izjemno pomembno tudi pri pravilni uporabi Vprašalnika 2: **Obvestilo o izumu: Opis izuma in razkritja – poslovna skrivnost.**

3.2 KAKO VAM PISARNA ZA PRENOS TEHNOLOGIJ IN ZNANJ NA KIS LAHKO POMAGA?

Intelektualna lastnina pogosto nastane v okviru delovnega procesa (na podlagi pogodbe o zaposlitvi) oziroma na podlagi izvajanja dela po drugih pravnih podlagah. Prav tako lahko nastane intelektualna lastnina v **javno financiranih projektih** ter tudi v okviru **plačanih raziskav in razvoja**.

Pri **plačanih raziskovalno-razvojnih projektih** se je razvila praksa, da naročnik plača za rezultate in je tako njihov imetnik, kar vključuje tudi pravice intelektualne lastnine. V izogib dodatnim pogajanjem v kasnejših fazah projekta se je treba dogovoriti s partnerji o upravljanju z rezultati že v začetni fazi projekta. V večini primerov projektni partner obdrži pravice nad lastnim znanjem, ki ga vloži v projekt (obstoječe znanje), naročnik pa pridobi pravice nad rezultati projekta (novonastalo znanje).

Vedno preverite določbe o intelektualni lastnini še pred pričetkom projekta in se za pomoč pri pregledu ter tolmačenju pogodbe obrnite na pisarno.

Pri javno financiranih projektih (ARRS; EU, skladi itd.) pa financerji večinoma soglašajo, da so rezultati projekta last prijaviteljev projekta.

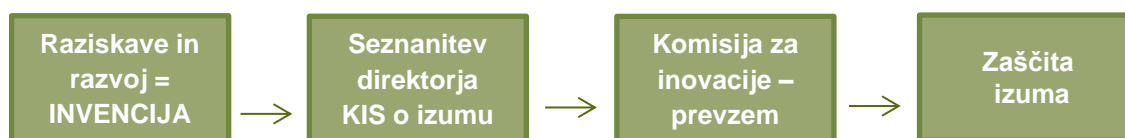
Pisarna nudi pomoč v primeru, ko nastanejo pravice intelektualne lastnine, tako v delovnem razmerju (pomoč pri izpolnitvi prilog v skladu s Pravilnikom o izumih itd.), kot tudi pri pogajanjih in sestavljanju pogodb o naročenih raziskavah in razvoju. V primeru, ko bi nastale pravice intelektualne lastnine v okviru projektov, je treba pisarni zagotoviti vse informacije v povezavi z razpisanim projektom, kot tudi informacije o morebiti že izvedenih usklajevanjih znotraj projektne skupine, vezane na pravice intelektualne lastnine.

Predhodno se posvetujete s pisarno v vseh primerih, ko bo z delom na KIS nastala intelektualna lastnina, ne glede na pravno podlago, na osnovi katere bo oseba opravljala delo (avtorske pogodbe, pogodbe o zaposlitvi, projekti, študentske napotnice ...).

4 PROCES PRENOSA TEHNOLOGIJ

Proces prenosa tehnologij in znanja je pojem, ki vključuje široko paleto dejavnosti za vzajemno koristno sodelovanje med javnim sektorjem (inštituti, univerzami idr.) in zasebnim sektorjem (gospodarske družbe, kmetovalci idr.). Torej gre za prenos intelektualne lastnine, strokovnega znanja, učenja in spretnosti med akademskim svetom ter neakademsko skupnostjo.

Proces prenosa tehnologij in znanja je predstavljen v spodnji sliki:

Raziskave in razvoj = INVENCIJA

Sodelavci KIS izvajajo raziskovalno-razvojno delo in strokovne naloge na področju kmetijstva ter kmetijske politike, pri čemer je rezultat raziskav velikokrat tudi invencija/izum. Rezultati raziskovalno-razvojne dejavnosti, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravnega varstva v kategoriji pravic intelektualne lastnine, predstavljajo intelektualno lastnino, s katero upravlja KIS.

Seznanitev direktorja KIS o izumu

Raziskovalec mora o vsakem izumu, ki ga je ustvaril v času trajanja pogodbe o zaposlitvi ali druge pogodbe s KIS in **pred morebitno javno objavo** izuma/inovacije oziroma nove sorte rastlin, obvestiti direktorja KIS v skladu s **Pravilnikom o izumih**. To mora storiti takoj, ko nastane izum, z izpolnjenim obrazcem »**Obvestilo o izumu**« in prilogo »**Opis izuma in razkritja**«. V primeru, da gre za novo sorto rastlin, izumitelj obvesti direktorja o izumu pred prijavo na pristojnem organu v RS, v drugih državah EU oz. Uradu Skupnosti za rastlinske sorte.

Vprašalnik 1, Obvestilo o izumu se naslovi na direktorja KIS ter ga vloži v tajništvu KIS. Ta obrazec nima elementov poslovne skrivnosti in jo izumitelj dostavi tajništvu, ki potrdi prejem na kopiji prve strani obvestila.

Priloga k obrazcu obvestila o izumu, tj. Vprašalnik 2, »**Opis izuma in razkritja**« ter **morebitna spremljajoča dokumentacija**, imajo naravo poslovne skrivnosti, zato morajo biti predloženi v zaprti (zapečateni) kuverti z oznako: »**Obvestilo o izumu: opis izuma in razkritja – poslovna skrivnost**«.

Dokumenti, ki so priloženi splošnim podatkom o izumu, so zaupne narave in jih zato ne kaže tretjim osebam!

Tajništvo preda obvestilo v zaprti kuverti direktorju, ta pa po pregledu odstopi zadevo predsedniku Komisije za inovacije.

Odločitev o prevzemu izuma s strani Komisije za inovacije

Po prejemu obrazca za prijavo službenega izuma/nove sorte rastlin Komisija za inovacije opravi presojo prijavljenega izuma oz. nove rastlinske sorte.

Komisija za inovacije pripravi mnenje o prevzemu direktorju KIS, pri čemer:

- preveri primernost izuma za zaščito s patentom, modelom ali za varstvo nove sorte rastlin;
- opredeli, ali gre za neposredni, posredni službeni izum oz. prosti izum;
- predlaga nadaljnje postopke obravnavanja izuma (vrsta prijave);
- ugotavlja možnosti za gospodarsko ali drugo izkoriščanje izuma.

Izumitelji so obveščeni o rezultatih poizvedb in lahko aktivno sodelujejo v procesu ocene. Odločitev o prevzemu izuma oz. o tem, da je izum prosti, sprejme direktor KIS na podlagi strokovnega mnenja Komisije za inovacije **v 3 mesecih po prejemu popolnega obvestila o ustvarjenem izumu** za izume in **v 1 mesecu po prejemu popolnega obvestila o ustvarjenem izumu**, če gre za varstvo novih sort rastlin.

KIS obvesti izumitelja o svoji odločitvi s **Sklepom o izumu**, in sicer o odločitvi, ali gre za neposredni ali posredni službeni izum ter katere pravice do izuma uveljavlja (**omejeni** ali **popolni** prevzem). Pri omejenem prevzemu pridobi KIS **neizključno** pravico do **uporabe službenega izuma**, medtem ko pri popolnem prevzemu preidejo vse pravice in obveznosti službenega izuma na KIS.

Zaščita izuma – pravno zavarovanje (patenta, nove sorte rastlin)

4.1 PRAVNO ZAVAROVANJE IZUMA – PATENTA

Pisarna sodeluje z izumitelji in jim zagotavlja pomoč pri patentni zaščiti ter varstvu novih sort rastlin s pripravo patentne dokumentacije in s sodelovanjem z zastopniki (patentnimi pisarnami) pri patentnih prijavih. Postopek prijave izuma ali nove rastlinske sorte poteka v sodelovanju z izumitelji in patentnim zastopnikom.

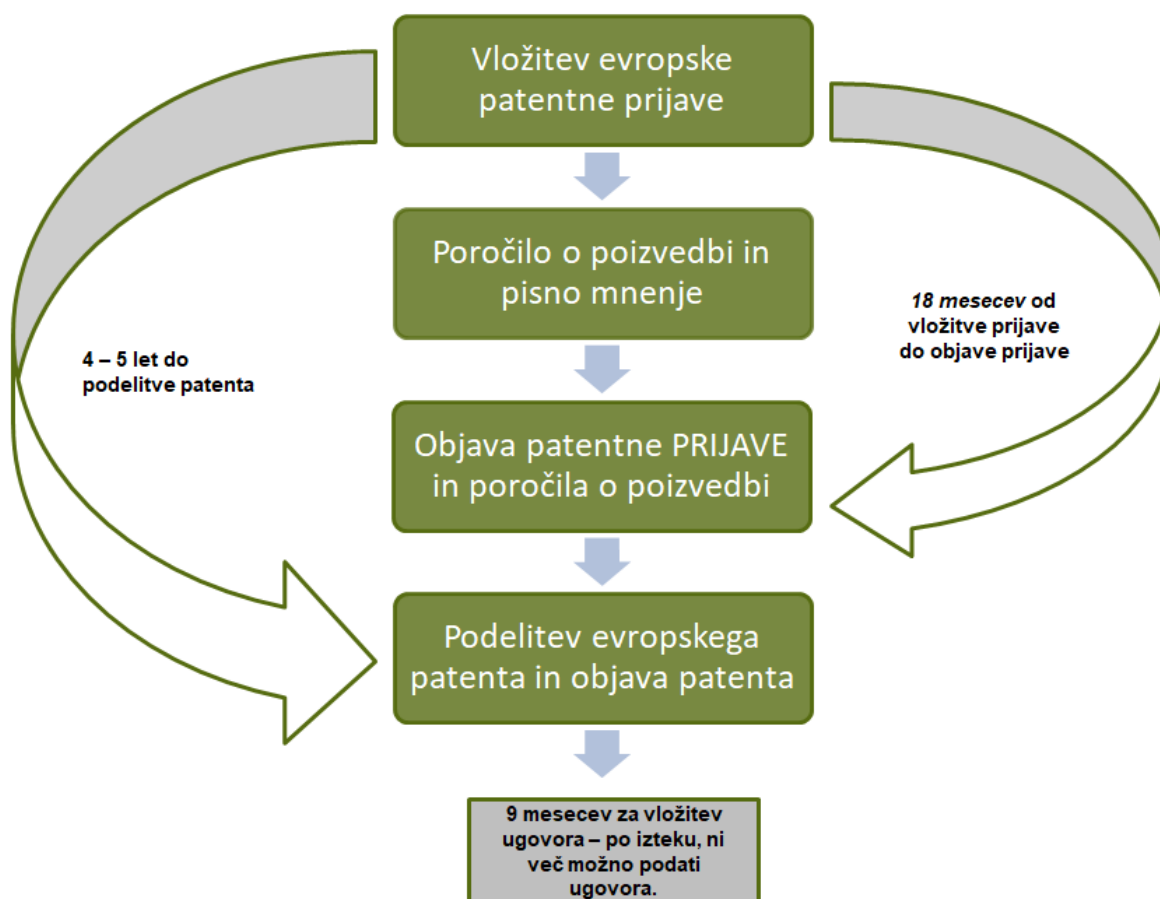
a) Prijava v Sloveniji pri Uradu RS za intelektualno lastnino

Patent ima dobo veljavnosti dvajset let, če imetnik patenta plačuje pristojbine za vzdrževanje. Imetnik patenta mora pred iztekom devetega leta trajanja patenta predložiti pisno dokazilo, da izum izpolnjuje pogoj novosti, v nasprotnem primeru veljavnost patenta nepreklicno preneha po desetih letih.

b) Evropska prijava (EPO)

Velja v vseh državah članicah Evropske patentne konvencije in v državah, ki imajo z Evropsko patentno organizacijo sklenjene posebne sporazume o razširitvi veljavnosti evropskih patentov na te države.

Prvi del postopka pridobitve patentnega varstva je poenoten, vendar evropski patent ne pomeni, da ima imetnik patent v vseh oz. določenih evropskih državah. Po prejemu evropskega patenta mora namreč njegov imetnik pri uradih držav, kjer želi uveljavljati evropski patent, v predpisanem roku predložiti prevod patentnih zahtevkov oziroma prevod podeljenega patenta v jezik te/tistih države/držav ter plačati ustrezne pristojbine.

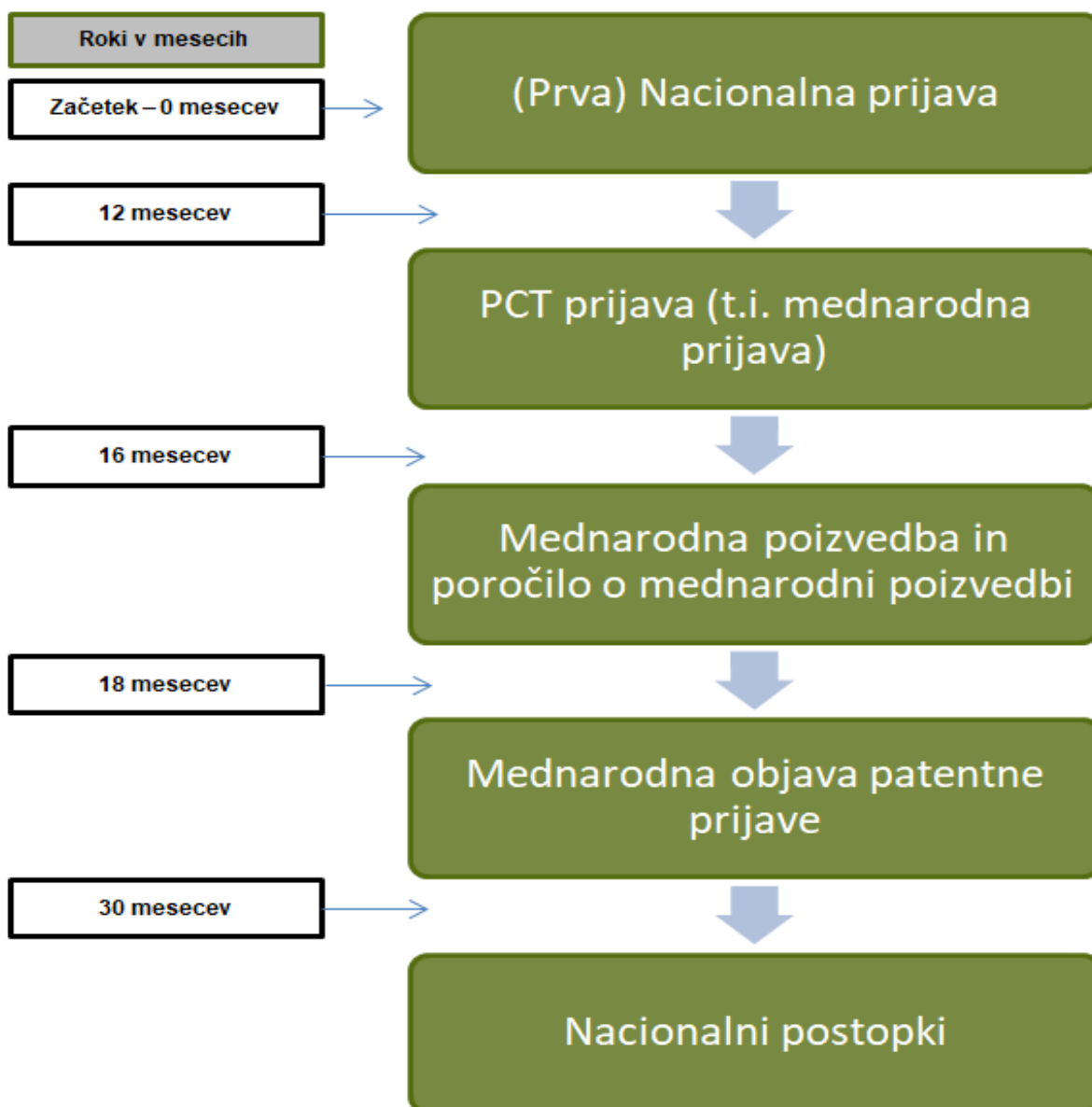

Slika 2: Postopek patentne prijave pred EPO

c) Mednarodna prijava (PCT)

Mednarodna prijava v skladu s Pogodbo o sodelovanju na področju patentov (PCT) ima več kot 150 držav članic. Tako imenovano **PCT-prijavo** se opravi enkrat, na enem mestu, za večje število izbranih držav. Ta prijava sicer predstavlja mednarodno prijavo in poizvedbo, na podlagi katere lahko prijavitelj presodi, ali bo patent podeljen v posameznih državah. Predstavlja in zagotavlja prednostno pravico, ki omogoča prijaviteljem, da se v 18 mesecih odločijo, v katerih od 150 držav bodo zahtevali nacionalno podelitev patenta. Ta čas lahko podjetja izkoristijo za ocenitev tržnega potenciala izuma na posameznem trgu.

PCT-prijava ima dve fazi: prva je mednarodna (pred WIPO), nato sledi/-jo še nacionalna/-e. Po končanem postopku pred WIPO mora prijavitelj zahtevati podelitev patenta pri ustreznih organih držav, v katerih želi varstvo. Za tovrstno prijavo se odločajo prijavitelji, ki imajo večino ključnih trgov izven EU.

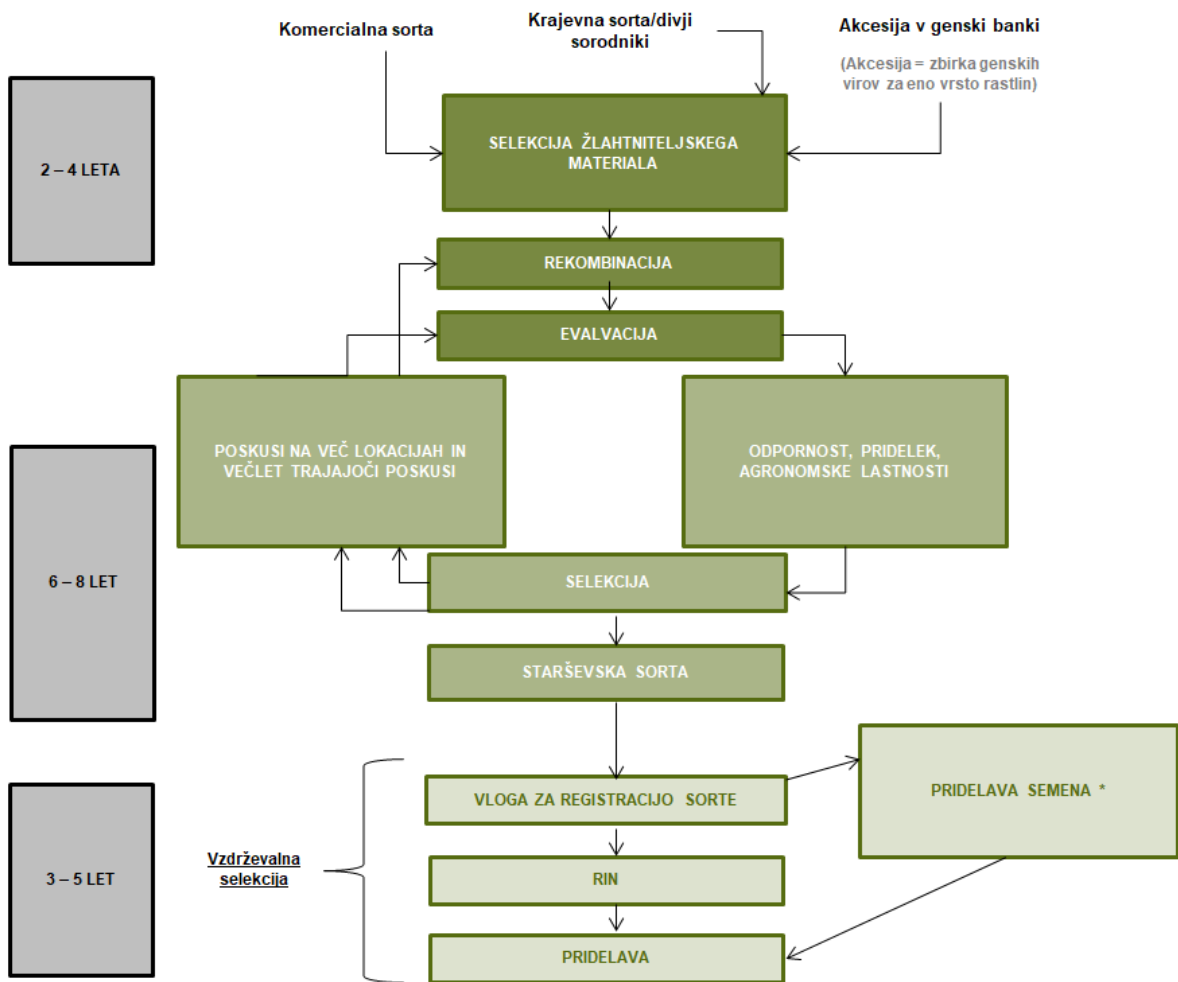

Slika 3: Postopek patentne prijave pred WIPO

4.2 PRAVNO ZAVAROVANJE ŽLAHTNITELJSKE PRAVICE

Zavarovanje sort v Sloveniji je možno na podlagi Zakona o varstvu novih sort rastlin – ZVNSR (nacionalni sistem). Od vstopa v EU dalje velja v Sloveniji tudi sistem varstva sort rastlin Skupnosti (Community plant variety protection system). Žlahtnitelj se mora odločiti, ali bo pridobil žlahtniteljsko pravico (vložil prijavo) na nacionalni ravni ali na EU-ravni.

4.2.1. POSTOPEK RAZVOJA IN ZAŠČITE NOVE RASTLINSKE SORTE

Slika 4: Postopek žlahtnjenja – razvoj in zaščita nove rastlinske sorte, povzeto po: www.euroseeds.eu

*Pred-osnovno seme je najvišja kategorija semena, ki ga pridelava vzdrževalec sorte v vzdrževalni selekciji in je praviloma namenjeno le za semensko pridelavo (za nadaljnje razmnoževanje). Osnovno seme je pridelano iz pred-osnovnega semena. Certificirano seme je pridelano iz osnovnega semena in je namenjeno pridelovalcem kmetijskih rastlin. Povzeto po: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

4.2.2 PRIMER POSTOPKA ŽLAHTNENJA KROMPIRJA NA KIS

Žlahtnjenje krompirja po letih	1. leto	2. leto	3. leto	4. leto
Vrsta dela	izbira starševskih rastlin	saditev na opeko, križanja 1	setev sejancev, presajanje	saditev gomoljev na polje, 1. leto
Število kombinacij križanja		60 1	60	60
Število klonov		50.000 semen	20.000	10.000
Število rastlin na klon			1	1
Pregled lastnosti, ki jih odbiramo			odpornost proti krompirjevemu virusu Y, tolerantnost na herbicid, oblika, velikost gomoljev	oblika, število in izenačenost gomoljev, očes, barve mesa in kože, napake gomoljev 3
Način odbire in metode umetne okužbe			umetna infekcija z virusom PVY, škropljenje s herbicidom, izločanje občutljivih rastlin 2	vizualna odbira kvalitativnih lastnosti
Klonsko razmnoževanje semena na polju (št. rastlin)				
Ohranjanje zdravega semena - izvori v mrežniku (št. rastlin)				
Razmnoževanje semena in vitro, razmnoževanje na polju (št. rastlin)				
Preskusi za registracijo in RIN ter potrditev nove sorte				
Trženje				

Slika 5: Žlahtnjenje krompirja na KIS, vir: dr. Peter Dolničar

5. leto	6. leto	7. leto	8. leto
saditev gomoljev na polje, 2. leto	saditev gomoljev na polje, 3. leto	saditev gomoljev na polje, 4. leto	saditev gomoljev na polje, 5. leto
50	30	20	15
700	200	50	25
4	5	10	18
kvalitativne lastnosti: enako kot v predhodnem letu, pridelek in skladiščenje, jedilna kakovost	kvalitativne lastnosti: enako kot v predhodnem letu, pridelek in skladiščenje, jedilna kakovost	spremljanje lastnosti in bolezni kot v prejšnjem letu, krompirjeva plesen	spremljanje lastnosti in bolezni kot v prejšnjem letu, krompirjeva plesen 5
vizualna izbira kvalitativnih lastnosti, ocena pridelka, bolezni, kuhanje ter prva ocena jedilnosti 4	kvantitativno vrednotenje pridelka, bolezni, ocena kuhanega krompirja po metodi EAPR, cvrtje: pomfrit	enako kot v prejšnjem letu, preskušanje primernosti za kuhanje, pečenje in cvrtje (pomfrit) po EAPR-skali	enako kot v prejšnjem letu: preskušanje primernosti za kuhanje, pečenje in cvrtje (pomfrit) po EAPR-skali
	5	36	220
2	2	5	15
			

Žlahtnjenje krompirja po letih	9. leto	10. leto	11. leto	12. leto
Vrsta dela	saditev gomoljev na polje, 6. leto	saditev gomoljev na polje, 7. leto	saditev gomoljev na polje, 8. leto	saditev gomoljev na polje, 9. leto
Število kombinacij križanja	8	4	2	1
Število klonov	10	4	2	1
Število rastlin na klon	4 x 72	5 X 72/tri poskusna mesta	5 x 72/ tri poskusna mesta 50 za RIN	5 x 72/ tri poskusna mesta 50 za RIN
Pregled lastnosti, ki jih odbiramo	postavitev sortnega poskusa in poskusov za zgodnost, odpornost proti virusnim boleznim in plesni, jedilna kakovost	postavitev sortnega poskusa in poskusov za zgodnost, odpornost proti virusnim boleznim in plesni, jedilna kakovost	postavitev sortnega poskusa in poskusov za zgodnost, odpornost proti virusnim boleznim in plesni, jedilna kakovost	postavitev sortnega poskusa in poskusov za zgodnost, odpornost proti virusnim boleznim in plesni, jedilna kakovost
Način odbire in metode umetne okužbe	odbira lastnosti po predpisani metodi za registracijo sort	odbira lastnosti po predpisani metodi za uradne preskuse	odbira lastnosti po predpisani metodi za uradne preskuse	odbira lastnosti po predpisani metodi za uradne preskuse
Klonsko razmnoževanje semena na polju (št. rastlin)	1.100	2.200	2.200	10.000 (0,18 ha)
Ohranjanje zdravega semena - izvori v mrežniku (št. rastlin)	10	10	10	
Razmnoževanje semena <i>in vitro</i>, razmnoževanje na polju (št. rastlin)		prenos zdravih rastlin <i>in vitro</i> , 5 rastlin	množenje rastlin <i>in vitro</i> , 500 rastlin 6	IS-TC-saditev v plastenjak, 500 rastlin
Preskusi za registracijo in RIN ter potrditev nove sorte		Preskusi za registracijo, 1. leto	Preskusi za registracijo, 2. leto, in RIN-testi, 1. leto	Preskusi za registracijo, 3. leto, in RIN-testi, 2. leto 7
Trženje				

13. leto	14. leto	15. leto	16. leto
saditev gomoljev na polje, 10. leto	saditev gomoljev na polje, 11. leto	saditev gomoljev na polje, 12. leto	saditev gomoljev na polje, 13. leto
E - 40.000 (0,7 ha)	A - 55.000 (1 ha)		
IS - saditev na polje, 2000 rastlin	IS - saditev na polje, 15.000 rastlin (0,3 ha)	SE 1 - saditev na polje, 2 ha	SE 2 - saditev na polje, 5 ha - 150 ton semena
UVRSTITEV NA SLOVENSKO IN EVROPSKO SORTNO LISTO			

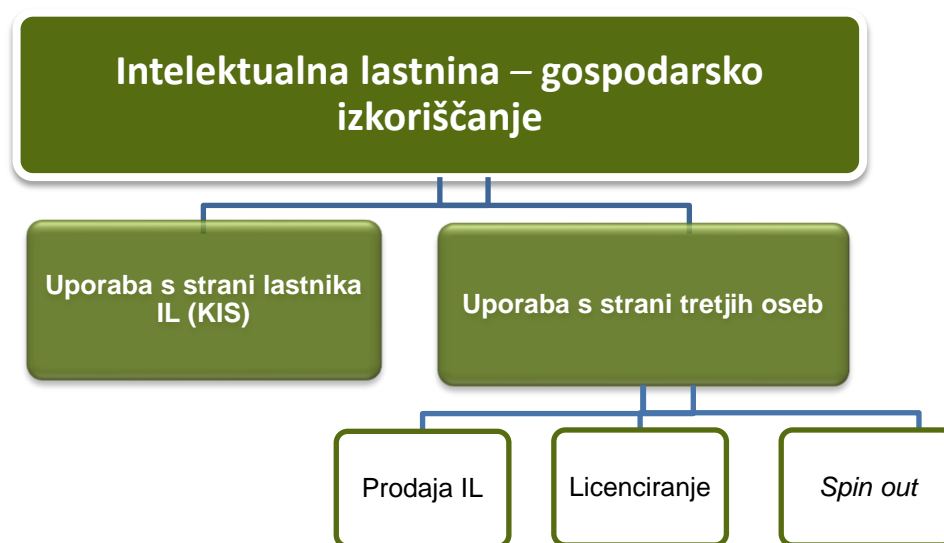

5 KOMERCIALIZACIJA OZIROMA GOSPODARSKO IZKORIŠČANJE IN TRŽENJE ZNANJA

5.1 KOMERCIALIZACIJA OZ. GOSPODARSKO IZKORIŠČANJE ZNANJA

Imetnik pravice intelektualne lastnine lahko prosto razpolaga s to pravico, saj jo lahko izkorišča, proda, podari, posodi, se ji odpove, jo vzdržuje itd.

Intelektualna lastnina (v shemi: IL) je izjemno pomemben del premoženja – predstavlja neopredmetena sredstva, ki jih je treba najprej ustrezno zaščititi. Po ustrezni zaščiti intelektualne lastnine je treba zagotoviti tudi ustrezno upravljanje s tovrstno lastnino, saj se le tako lahko zagotovi optimalno doseganje vrednosti, ki izhaja iz pravic intelektualne lastnine.

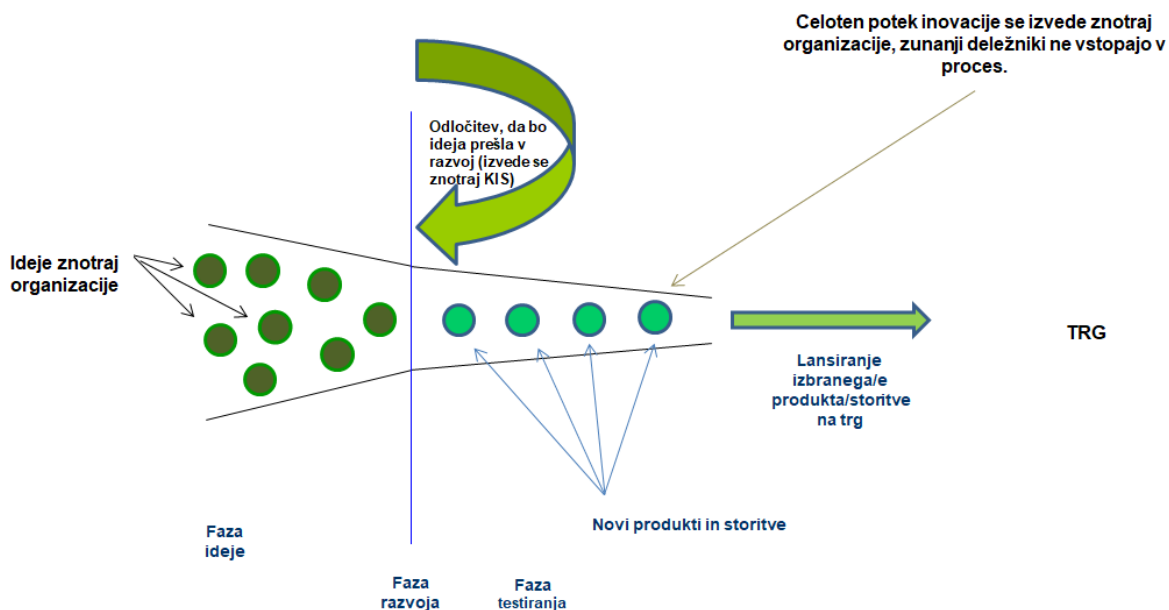
Slika 6: Gospodarsko izkoriščanje intelektualne lastnine

5.1.1 KAKO NASTANE INOVACIJA?

Inovacija lahko nastane v t. i. zaprtem ali odprtem krogu inovacije, kot je podrobneje opredeljeno v nadaljevanju.

a) *Zaprta krog inovacije*

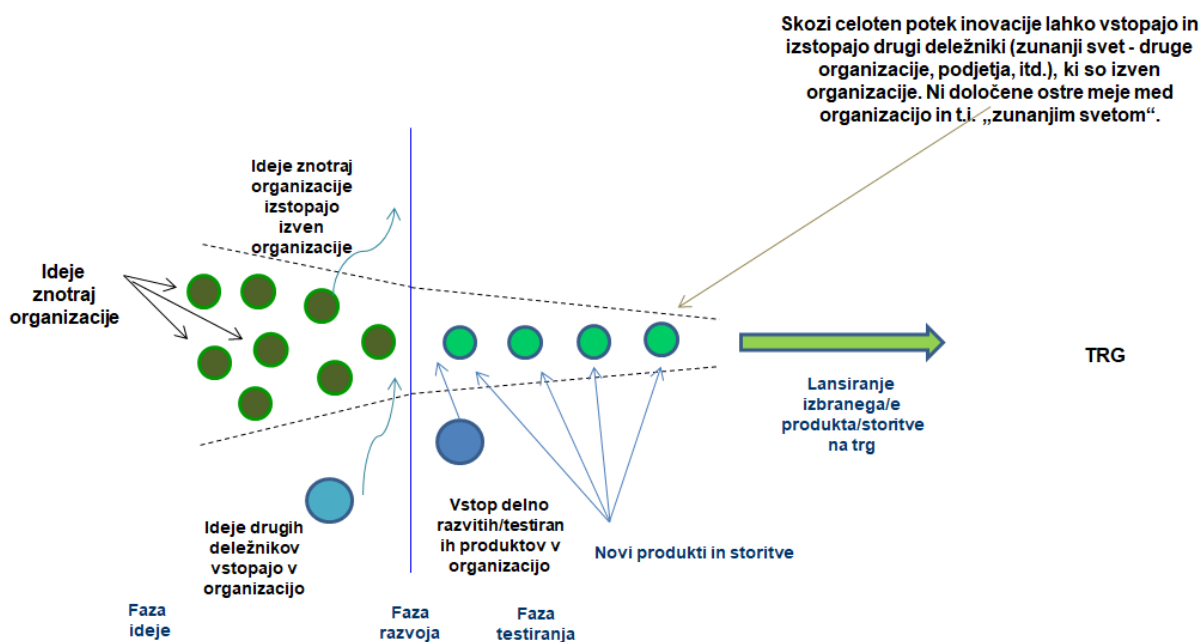
Inovacija v t. i. zaprtem krogu poteka znotraj Kmetijskega inštituta Slovenije, pri čemer gre za lastno raziskovalno-razvojno delo. Celoten potek, od ideje preko raziskovalno-razvojnega dela, testiranja vse do lansiranja inovacije na trg, se **izvede znotraj KIS**. V celoten postopek inovacije ne vstopajo drugi deležniki, šele z lansiranjem produkta se invencija (patent) prvič sreča s trgom in zunanjimi deležniki.

Slika 7: Zaprti krog inovacije, povzeto po: European IPR Helpdesk

b) Odprti krog inovacije

Pri odprtem krogu inovacije lahko skozi ves postopek, torej od ideje do lansiranja inovacije na trg, v proces vstopajo zunanji deležniki. Vstopijo lahko v času razvoja, testiranja ali lansiranja produkta, kar nazorno prikazuje spodnja slika.

Slika 8: Odprti krog inovacije, povzeto po: European IPR Helpdesk

5.1.2 NAGRADA ZA SLUŽBENI IZUM

V primeru, da KIS prevzame službeni izum ali novo rastlinsko vrsto, znaša nagrada izumitelju (pravna podlaga Pravilnik o izumih na KIS) **zadnji izhodiščni bruto plači višjega znanstvenega sodelavca**, šteto od dne, ko je bil podeljen patent ali zaključen postopek za varstvo sorte. Če je izumitelj več, se nagrado razdeli med izumitelje, skladno z njihovim deležem pri izumu.

5.2 LICENCIRANJE – Licenčna pogodba

V skladu z veljavno zakonodajo (Obligacijski zakonik) se z licenčno pogodbo (sklenjena mora biti v pisni obliki) dajalec licence zavezuje, da bo pridobitelju licence v **celoti ali delno odstopil pravico izkoriščanja** patentiranega izuma, tehničnega znanja in izkušenj, znamke, vzorca ali modela, ta pa se zavezuje, da mu bo za to dal **določeno plačilo**.

Posebna vrsta licence je **izključna licenca**, s katero pridobitelj licence pridobi izključne pravice izkoriščanja (uporabe) predmeta licence. V primeru tovrstne licence dajalec licence niti ne sme omogočiti tretjim osebam niti ne sme sam v nobeni obliki izkoriščati predmeta licence in tudi ne njegovih posameznih delov.

Licence za izkoriščanje patentiranega izuma, vzorca ali modela **ni mogoče skleniti za daljši čas kot traja zakonito varstvo teh pravic**.

Licenci rečemo tudi indirektno izkoriščanje pravic intelektualne lastnine, saj:

- dajalec licence ostane imetnik (lastnik) pravice in
- dajalec licence samo podeli pravico do uporabe/izkoriščanja.

V nadaljevanju so navedene pravice intelektualne lastnine, ki se lahko licencirajo:

Slika 8: Kaj vse lahko licenciramo? Povzeto po: European IPR Helpdesk

V primeru, da KIS zaščiti službeni izum s patentom, patentom s skrajšanim trajanjem ali modelom, ima izumitelj ob uspešnem gospodarskem izkoriščanju izuma s strani KIS pravico do nadomestila v višini **20 % bruto licenčnine, ki jo dobi KIS od izkoriščanja izuma**. Kot izhaja iz Pravilnika o izumih, navedeno ne velja za zavarovane sorte rastlin.

5.3 PRODAJA PRAVIC INTELLEKTUALNE LASTNINE – POGODBA O PRENOSU PRAVIC INTELLEKTUALNE LASTNINE

Prodaja pravic intelektualne lastnine pomeni prenos pravic intelektualne lastnine z imetnika pravice na novega (drugega) imetnika. Prenosna stranka prenese prejemniku svoje pravice intelektualne lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, modeli idr.

Pri znamkah gre tako za prenos lastništva nad znamko ali registracijo znamke z enega subjekta na drugega. Pri patentih dodelitev vključuje prodajo in prenos lastništva patenta s prenosnikom na prejemnika.

Licenčna pogodba dovoljuje uporabo intelektualne lastnine pod določenimi pogoji, medtem ko pogodba o prenosu pravic intelektualne lastnine dodeli prenos lastninskih pravic, brez pogojev, pod katerimi se bodo pravice uporabljale. Lastnik lahko sicer prenese pravice v celoti ali deloma, pri čemer se vedno prenesejo proti plačilu.

5.4 SPIN-OUT PODJETJA

Spin-out podjetje je zasnovano kot ločena pravna oseba, ki jo je ustvarila matična organizacija (inštitut) za izkoriščanje premoženja intelektualne lastnine. Ko je podjetje ustanovljeno, inštitut lahko na podjetje prenese ali licencira zadevno pravico intelektualne lastnine, za namen, da ga novoustanovljeno spin-out podjetje lahko komercializira.

Spin-out podjetja veljajo za običajno prakso na univerzah in raziskovalnih organizacijah, saj lahko na ta način izkoristijo in povečajo ekonomske koristi ustvarjenega znanja. Pogosto namreč te organizacije nimajo potrebnih zmogljivosti in znanja za trženje svojega znanja.

Zakaj ustanoviti spin-out:

- razvojni proces, ki ne ustreza raziskovalni organizaciji, izvedejo zunanji deležniki, izven te organizacije;
- možnost pridobitve sredstev, ki jih izključno raziskovalne ustanove nimajo na voljo (tako se lahko pokrije stroške, npr. razvoja);
- raziskovalno osebje lahko pridobi poslovna znanja.

6 BAZE PODATKOV in DODATNE INFORMACIJE

V nadaljevanju so navedene povezave, ki zagotavljajo koristen vir informacij o intelektualni lastnini:

a) Urad RS za intelektualno lastnino: <http://www.uil-sipo.si/>

Baza za iskanje patentov, znamk in modelov ter Dodatni varstveni certifikat: <http://www2.uil-sipo.si/>

b) Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO):

Baza za iskanje znamk in modelov EU <https://euipo.europa.eu/eSearch/>

c) Evropski patentni urad (EPO):

Baza za iskanje patentov <https://si.espacenet.com/>

d) World Intellectual Property Organization (WIPO): <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>

Baza za iskanje mednarodnih znamk: <https://www3.wipo.int/madrid/monitor/en/>

Baze za iskanje znamk (nacionalne, mednarodne znamke in znamke EU): <https://www.tmdn.org/tmview/welcome.html?lang=sl>

Baza za iskanje mednarodnih modelov: <https://www3.wipo.int/designdb/hague/en/>

Baza za iskanje modelov (nacionalni, mednarodni modeli in modeli EU): <https://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome>

Baza za iskanje patentov: <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf>

e) Avtorska agencija za Slovenijo: <https://aas.si/>

7 ZAKLJUČEK

Pisarna za prenos tehnologij in znanja lahko uresničuje svoje naloge le z dolgotrajnim in tesnim sodelovanjem med pisarno ter preostalimi oddelki KIS. Njena temeljna naloga je predvsem zagotavljati pomoč posameznim raziskovalcem in raziskovalnim skupinam znotraj oddelkov ter na celotnem KIS, da vzpostavijo kontakt s potencialnimi uporabniki svojih storitev, ob tem pa intelektualno lastnino tudi ustrezno zavarujejo. Kmetijski inštitut Slovenije ima velik inovativni potencial, ki se ga lahko uspešno trži in ponuja gospodarstvu ter drugim končnim uporabnikom, predvsem preko ozaveščanja zaposlenih na KIS o pomenu in vrednosti intelektualne lastnine.

Pisarna si prizadeva ostati glavna točka, na katero se obračajo raziskovalci z različnimi vprašanji, povezanimi s pravicami intelektualne lastnine in vprašanji, na kakšen način prenesti svoje znanje v gospodarstvo. Prav tako si prizadeva iskati dodatne vire za razvoj tehnologij in zagotavlja pomoč pri razvoju poslovnih strategij.

Uspešen prenos novih tehnologij in znanja na Kmetijskem inštitut Slovenije
Priročnik Pisarne za prenos tehnologij in znanja

Avtorica in urednica: Nina Tomić

Soavtorja mag. Ela Žilič in dr. Peter Dolničar

Fotografije: arhiv KIS

Kmetijski inštitut Slovenije
Pisarna za prenos tehnologij in znanja
Hacquetova ulica 17
1000 Ljubljana
T: 01 280 51 55
E: nina.tomic@kis.si
www.kis.si

Ljubljana 2019

Publikacija bo izšla v elektronski obliki in bo objavljena na spletnih straneh Kmetijskega inštituta Slovenije: www.kis.si

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI-ID=301943552](https://nuk.ub.uni-lj.si/COBISS.SI-ID=301943552)
ISBN 978-961-6998-33-8 (pdf)